

Рецензия

от

проф. д-р Свилен Райчев

на дисертационен труд за присъждане
на образователна и научна степен „доктор”

на

Ки Иксуан

на тема:

„ЗА НЯКОИ ЕСТЕТИЧЕСКИ ОСОБЕНОСТИ НА ИТАЛИАНСКАТА ОПЕРА ПРЕЗ ЕПОХАТА НА РОМАНТИЗМА“

Научен ръководител: проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак

Ки Иксуан (Qi Yixuan), родена на 25 юни 1994 г. в град Ляочън, провинция Шандун, Китай. Завършила бакалавърска степен в Музикалната консерватория в Шънян, Китай, със специалност „Белкантово пеене“. От 2017 г. до 2019 г. учи в Музикалната консерватория във Фермо, Италия, специалност пеене, където получава магистърска степен. По време на магистратурата си тя изнася няколко концерта в престижни италиански оперни театри и зали.

Участвала е в множество оперни продукции и концерти. Има и награди от вокални конкурси:

- Първа награда на Международен музикален конкурс Бранденбург в Германия 05.2016 г.

- Първа награда на международен музикален конкурс „Трофей град Джулианова“ в Италия 04.2018 г.
- Голямата награда (Grand Prix) на Международен музикален конкурс в Сан Ремо, Италия – 28.06.2022 г.

И други награди от певчески конкурси.

Има известен вокално-педагогически опит в Китай и България

От февруари 2022 г. е докторант в професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“ към катедра „Класическо и поп-джаз изпълнителско изкуство“ при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

Дисертационният труд е обсъден и предложен за публична защита на заседание на Катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство“ към АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, гр. Пловдив.

Дисертационният труд съдържа общо 225 страници, които включват Увод, четири глави с подраздели, Заключение, Библиография, Приносни моменти, Приложения и Списък на използваните съкращения. Цитираната литература включва 58 заглавия.

Основната цел, която си поставя този труд е да изследва италианската опера от епохата на романтизма и по-конкретно знакови оперни творби на петима композитори – Джоакино Росини, Гаetano Доницети, Винченцо Белини, Джузепе Верди и Джакомо Пучини. Направени са и някои практико-приложни препоръки, които да бъдат полезни за бъдещи теоретични разработки, във вокалната практика и в обучението по класическо пеене. Анализирани са музикалните изразни средства, изграждането на героите, изразните форми и вокалните техники. Изключително важно за оперната индустрия и музикалното образование в Китай е, че в дисертационния труд е проследено влиянието на италианската опера от епохата на романтизма върху китайското оперно изкуство.

Изследването разширява нашето разбиране за вокални техники, което е полезно за изпълнители и преподаватели в класическата и съвременната опера. Чрез анализ на приложението на италианската романтична опера в различни езикови контексти може да се запълни съществуваща празнина в научните изследвания, като се увеличи разбирането на академичната общност за вокално образование и межкултурна комуникация.

Дисертацията е актуално изследване на различната употреба на вокалните техники с оглед на характерните особености на различните езици.

В отделните части на дисертацията са изтъкнати и изведени принципите и трудностите при решаване на конкретните задачи при изпълнение в романтичен стил.

Първа глава разглежда произхода и културно-историческите предпоставки за зараждането на романтизма като философско и художествено течение, дало тласък за появата и развитието на италианската опера от този период. Обръща се специално внимание на ролята на романтизма и следващите епохи за несъмненото съзряване на вокалното изкуство и неговото разпространяване и се поставя все по-силен акцент върху прецизността на вокалната техника.

Втора глава е “Използване и развитие на техниката *белканто* в италианската опера от епохата на романтизма.” Подчертано е водещото място на усвояване и контролиране техниката *белканто* в оперното изкуство от епохата на романтизма.

Цитирам: *Белканто е и стройно организирана вокално-педагогическа методика, насочена към системно развиване на вокалните навици и артистичните умения на изпълнителите.* Стр.18 от Автореферата

Обръща се особено внимание на певческото дишане и процеса на гласопроизвеждане, оптимално използване на резонаторите и правилната артикулация. Разгледани са различните аспекти за постигане и усъвършенстване на вокалната техника, особено легатото и колоратурите. Обърнато е внимание и на хигиената на гласовия апарат и техниката на *закриването*. В края на главата авторката обобщава, че използването и усъвършенстването на техниките на *белканто* активно влияят на повишаване на качеството на интерпретация на вокалната музика и изграждането на правдив художествен образ.

Изследването разкрива как стилът *Белканто* се е адаптирал и еволюирал в различни културни и музикални традиции и как този стил е повлиял на вокалното образование и изпълнителското изкуство в различни страни.

Трета глава “Художествени особености на италианската опера от епохата на романтизма”. Тук е изследвана италианската опера от епохата на романтизма с примери от произведенията на великите композитори Джоакино Росини, Гаetano Доницети, Винченцо Белини, Джузепе Верди и Джакомо Пучини.

Цитирам: „Шедьоврите от този период са образци на висока музикална естетика, оказващи трайно влияние върху последвалото развитие на оперното изкуство. И до днес те продължават да бъдат вдъхновение както за публиката, така и за изпълнителите“. Стр. 24 от автореферата.

Тази глава сравнява, изучава и задълбочено изследва особености на италианската романтична опера на два големи периода – ранен романтизъм и среден и късен романтизъм. Изведени и изследвани са естетическите и музикални особености на конкретни опери на петимата композитори, които отварят нова страница в историята на оперното изкуство и създават едни от върховете творби за всички времена. Заедно с начина на изграждане на образите е направен музикално-драматургичен, вокален и структурен анализ на някои от ариите в оперите, което е много полезно и ще бъде полезно за младите хора, които се обучават на този вид изкуство. Не са подминати и иновациите в музикалните структури, особено в творчеството на Верди и Пучини и постепенното размиване и изчезване на границите между ария и речитатив, като се съчетава вокалния характер на ариите с повествователния характер на речитатива.

Четвърта глава е „Разпространение и влияние на италианската опера от епохата на романтизма върху развитието на оперното изкуство в Китай“. Съвсем естествено, с оглед произхода на авторката вниманието ѝ е съсредоточено повече върху историческите корени и стиловите характеристики на развитието на операта в Китай, което под влиянието на западното музикално образование и културния обмен постепенно въвежда оперната певческа техника, интегрира я в местната музикална култура и се комбинира с елементи от традиционната китайска музика. Подчертано е и влиянието на техниката *белканто* върху китайското оперно изкуство, върху промяната на естетиката на оперното звучене, върху развитието на емоционалната изразителност на китайската опера.

В заключението е направен опит за обобщение на проблематиката и извеждане на приносните моменти в текста. Изследването се фокусира върху това как стилът Белканто е бил приет и адаптиран от артисти и певци, за да отговори на културните и езикови особености на Китай.

Дисертационния труд е аналитичен размисъл на авторката върху традициите в европейската и китайската вокална музика в стил Белканто и върху това как трябва да се подготвят изпълнителите на произведения в този стил. Чрез анализ на конкретни примери, дисертацията разглежда как певците адаптират техниките си, за да отговорят на езиковите особености.

Така представената дисертация обогатява нашата научна литература и може да послужи със своите идеи за нови научни разработки, също и като ценно указание в полза както за певците, които започват своя творчески път с намерения да покорят световните сцени, така и за техните педагози.

Трудът има ярко изразен приложен характер. В този смисъл той се явява естествена връзка с миналото и перспективното развитие както на европейската така и на китайската вокална музика. Изследването разкрива как италианската опера от епохата на романтизма и стилът Белканто се е адаптирал и еволюирал в различни културни и музикални традиции и как този стил е повлиял на вокалното образование и изпълнителското изкуство в Китай.

Напълно съм съгласен с изведените от авторката приноси на дисертационния труд.

Дисертантката има и необходимите научни публикации по темата.

Като заключение искам да кажа, че трудът притежава необходимите приносни качества на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Убеден съм, че дисертационния труд на Ки Иксуан има приносен характер, както в теоретичен така и в приложен смисъл. С цялостната си дейност и приноси кандидатката отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Проф. д-р Свилен Райчев